

אָהָרָן הַכֹּהֵן, וּבֵין הַחֹשֶׁף - זֶה קָרַח. אָמַר מִשָּׁה, לִי רְאוּי לְהַפְרִיד הַמַּחְלֶקֶת, שְׁאֵנִי הוּא דְמוּת שֶׁל הַטּוֹב שֶׁל מַעְלָה. רָאָה שְׁנֵדְבֵק קָרַח בַּחֲשֵׁכָה שֶׁל הַצַּד הָאֲחֵר וְהַכְחִישׁ אֶת מַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית, שְׁלֵא רְצָה לְהַדְבִּיק בְּשִׂמְאֵל שֶׁהוּא לֵוִי, אָמַר הַבְּדִלוּ מִתּוֹךְ הָעֵדָה הַזֹּאת (במדבר טז כא).

וְרָזָא דְמַלְהַ וַיִּבְדֵּל אֱלֹהִים בֵּין הָאוּר וּבֵין הַחֹשֶׁף (בראשית א ד), וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְאוּר יוֹם וְלַחֹשֶׁף קָרָא לַיְלָה (שם ה), שׁוּקָא דִימִינָא דְהוּא אוּר, דְאִתְמַר וַיִּבְדֵּל אֱלֹהִים בֵּין הָאוּר אִיהוּ שׁוּקָא יְמִינָא פְהֵנָא, דְאִתְמַר בֵּיהּ (תהלים טז יא) נְעֻמוֹת בִּימִינְךָ נַצַּח, וּכְמָה דְנַצַּח אֶתְקַשֵּׁר בִּימִינָא, הֲכִי הוּד אֶתְקַשֵּׁר בְּשִׂמְאֵל, וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי בֹקֶר יוֹם אֶחָד, עֶרֶב זֶה הָעֶרֶב שֶׁל יִצְחָק, בֹּקֶר זֶה הַבֹּקֶר שֶׁל אַבְרָהָם, יוֹם אֶחָד הָעֶמּוּד הָאֲמֻצְעִי וְצַדִּיק, שְׁחוּשְׁבִים אוֹתָם כְּאֶחָד, וְאִין יוֹם בְּלִי לַיְלָה, שְׁהִיא הַשְּׂכִינָה.

בֵּין כָּף, הָרִי קוֹל עוֹלָה וּמִתְפּוֹצֵץ בְּרוּמֵי הַרְקִיעִים וְהָיָה אוֹמֵר: מַחְנוֹת קְדוּשִׁים שֶׁל יְשִׁיבַת הַרְקִיעַ שֶׁל מַעְלָה וּמַטָּה, הַזְדָּרְזוּ וְהִתְתַּקְּנוּ לִפְנֵי הַגְּבִירָה שְׂבָאָה לְהַכְנִס לִפְנֵי הַמְּלָךְ בְּכַמָּה קְשׁוּטִים שֶׁל מַצּוֹת עֲשֵׂה, קוּמוּ מַחְנוֹת לְקִרְאָתָהּ. בֵּינְתִים הָרִי קוֹל שְׁנֵי הָיָה מִתְעוֹרֵר אֶל בְּעֲלֵי הַמַּפְתָּחוֹת, הָרִי הַשְּׂכִינָה בָּאָה לְהַכְנִס לְהִיכְלָהּ, אַדְנִי שְׁפִתֵי תַפְתַּח.

בְּהוּא זְמַנָּא מְטְרוּנִיתָא עֲלָאָה קָא נַחַתת לְגַבְהָ, לְקַבְלָא לָהּ בְּפִקּוּדָא קְדָמָאָה, בְּכַמָּה קָלִין וְשׁוּפְרוֹת, וְסָלְקִין תְּרוּוֹיְהוּ לְגַבֵּי מַלְכָּא, וְכִלְהוּ הוּוּ שְׁאֲלִין (שיר ה) מִי זֹאת עוֹלָה מִן הַמַּדְבָּר, מִי דְאִיהִי אִימָא עֲלָאָה, בְּזֹא"ת עוֹלָה, וְכַד סָלִיקַת לְעֵילָא אֶתְעַבִּידַת כְּסָא לְמַלְכָּא עֲלָאָה, וּבָה פִתַח אֲנַכִּי, דְהֲכִי סָלִיק

לִי אֶתְחַזִּי לְאַפְרָשָׁא מַחְלֶקֶת, דְאֲנָא אִיהוּ דִיּוֹקְנָא דְטוֹב דְלְעֵילָא, חָזָא דְאֶתְדַבֵּק קָרַח בַּחֲשׁוּכָא דְסִטְרָא אַחְרָא, וְאַכְחִישׁ עוֹבְדָא דְבְרֵאשִׁית, דְלָא בַעַא לְאֶתְדַבֵּקָא בְּשִׂמְאֵל דְאִיהוּ לֵוִי, אָמַר הַבְּדִלוּ מִתּוֹךְ הָעֵדָה הַזֹּאת (במדבר טז כא).

וְרָזָא דְמַלְהַ וַיִּבְדֵּל אֱלֹהִים בֵּין הָאוּר וּבֵין הַחֹשֶׁף (בראשית א ד), וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְאוּר יוֹם וְלַחֹשֶׁף קָרָא לַיְלָה (שם ה), שׁוּקָא דִימִינָא דְהוּא אוּר, דְאִתְמַר וַיִּבְדֵּל אֱלֹהִים בֵּין הָאוּר אִיהוּ שׁוּקָא יְמִינָא פְהֵנָא, דְאִתְמַר בֵּיהּ (תהלים טז יא) נְעֻמוֹת בִּימִינְךָ נַצַּח, וּכְמָה דְנַצַּח אֶתְקַשֵּׁר בִּימִינָא, הֲכִי הוּד אֶתְקַשֵּׁר בְּשִׂמְאֵל, וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי בֹקֶר יוֹם אֶחָד, עֶרֶב זֶה הָעֶרֶב דִיִּצְחָק, בֹּקֶר זֶה הַבֹּקֶר דְאֶבְרָהָם, יוֹם אֶחָד עֶמּוּדָא וְצַדִּיק דְחֹשְׁבִינָן חַד, וְלִית יוֹם בְּלֵא לַיְלָה דְאִיהִי שְׂכִינָתָא.

אֲדַהְכִי הָא קָלָא סָלִיק וּמִתְפּוֹצֵץ בְּרוּמֵי רְקִיעִין, וְהָוָה אָמַר, מִשְׁרַיִין קְדִישָׁאן דְמִתִּיבְתָא דְרְקִיעָא דְלְעֵילָא וְתַתָּא, אַזְדָּרְזוּ וְאִתְקַנּוּ לְקַדְמוֹת מְטְרוּנִיתָא, דְקָא אֶתְנָא לְמִיעָאל קָדָם מַלְכָּא, בְּכַמָּה קְשׁוּטִין דְפִקּוּדִין דְעֲשֵׂה, קוּמוּ מִשְׁרַיִין לְקַדְמוֹתָהּ, אֲדַהְכִי הָא קָלָא תְנִינָא הוּוּ מִתְעָרָא לְגַבֵּי מְאִרֵי מַפְתָּחָן, הָא שְׂכִינָתָא קָא אֶתְנָא לְמִיעָאל לְהִיכְלָא דִילָהּ, אַדְנִי שְׁפִתֵי תַפְתַּח.

בְּהוּא זְמַנָּא מְטְרוּנִיתָא עֲלָאָה קָא נַחַתת לְגַבְהָ, לְקַבְלָא לָהּ בְּפִקּוּדָא קְדָמָאָה, בְּכַמָּה קָלִין וְשׁוּפְרוֹת, וְסָלְקִין תְּרוּוֹיְהוּ לְגַבֵּי מַלְכָּא, וְכִלְהוּ הוּוּ שְׁאֲלִין (שיר ה) מִי זֹאת עוֹלָה מִן הַמַּדְבָּר, מִי דְאִיהִי אִימָא עֲלָאָה, בְּזֹא"ת עוֹלָה, וְכַד סָלִיקַת לְעֵילָא אֶתְעַבִּידַת כְּסָא לְמַלְכָּא עֲלָאָה, וּבָה פִתַח אֲנַכִּי, דְהֲכִי סָלִיק

עולה לחשבון כפ"א, וכששניהם התחברו, נאמר בהם אנכי יהו"ה אלהיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים.

אשר, רמז הוא במלת בראשית. אשר, זו האם, שהיא אשר אהי"ה, אשר קדשנו במצותיו, אשר קדש ידך מבטן, שהיא הבטן שנאמר בה מבטן מי יצא הקרח, הקרח הנורא. מה זה נורא? זה העמוד האמצעי. מה זה קדש ידך מבטן? הבטן שנאמר בו זה צדיק, אשר, שהיא האם העליונה, קדשנו, בעמוד האמצעי, וצוננו, בצדיק על כל מצוה ומצוה, משום שאחד הוא מצוה ואחד עושה, אחד מצוה על המצוה שהיא שכינה, מצות יהו"ה ברה מאירת עינים, ואחד עושה עשייתה שהיא מעשה של מצוה, שפך פרושהו בעלי המשנה, גדול המצוה ועושה ממי שאינו מצוה ועושה.

ועוד מצוה זה העמוד האמצעי, שהוא מצוה מצד האב שהוא רא"ש, ומצד האם שהיא אש"ר, וכך צדיק מצוה ועושה משניהם, ומשום כך נאמר על שניהם אשר קדשנו. האם - קדשנו, והאב - צוננו. על מי? על השכינה התחתונה שהיא פטר כל רחם, פתיחת הרחם, שהוא מאתים ארבעים ושמונה מצוות, היא מצות יהו"ה בכל איבר ואיבר של המלך, היא מצוה, ועוד אשר קדשנו, מצד האב והאם. זהו שכתוב ויאמר אלהי"ם יהי אור ויהי אור, ויאמר - מצד האב שהוא י', יהי - מצד האם שהיא ה', אמירה אחת והנה אחת, עשייתה של שניהם - יהי אור. ועוד אשר, על שם באשרי פי

לחשבון כפ"א, וכד אתחברו תרוייהו אתמר בהו (שמות כ ב) אנכי יהו"ה אלהיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים.

אשר איהו רמיז במלת בראשית, אשר דא אימא, דאיהי אשר אהי"ה, אשר קדשנו במצותיו, אשר קדש ידך מבטן, דאיהי בטן דאתמר ביה (איוב לט כט) מבטן מי יצא הקרח, הקרח הנורא (יחזקאל א כב), מאי נורא דא עמודא דאמצעיתא, מאי קדש ידך מבטן, בטן דאתמר ביה דא צדיק, אשר דאיהי אימא עלאה, קדשנו בעמודא דאמצעיתא, וצוננו בצדיק, על כל פקודא ופקודא, בגין דחד איהו מצוה וחד עושה, חד מצוה על המצוה דאיהי שכינתא, מצות יהו"ה ברה מאירת עינים (תהלים יט ט), וחד עושה עשייתה דאיהו מעשה דפקודא, דהכי אוקמוהו מארי מתניתין גדול המצוה ועושה ממי שאינו מצוה ועושה.

ועוד מצוה דא עמודא דאמצעיתא, דאיהו מצוה מסטרא דאבא דאיהו רא"ש, ומסטרא דאימא דאיהי אש"ר, והכי צדיק מצוה ועושה מתרוייהו, ובגין דא אתמר על תרוייהו אשר קדשנו, אמא קדשנו ואבא צוננו, על מאן על שכינתא תתאה, דאיהי פטר כל רחם, פתיחו דרחם, דאיהו רמ"ח פקודין, איהי מצות יהו"ה בכל אבר ואבר דמלכא, איהי מצוה, ועוד אשר קדשנו מסטרא דאבא (דף עד ע"ב) ואימא, הדא הוא דכתיב (בראשית א ג) ויאמר אלהי"ם יהי אור ויהי אור, ויאמר מסטרא דאבא דאיהו י', יהי מסטרא דאימא דאיהי ה', חד אמירה וחד הויה, עשייתה דתרוייהו יהי אור.

אשר הוצאתיך (בראשית ל ג)

ועוד אשר על שם באשרי פי אשרוני בנות